

Uskontopuhetta

Uskonnon monet merkitykset

TOIMITTANEET
MARTIN UBANI,
PETRA KUIVALA &
TITUS HJELM

Gaudeamus

Copyright © 2025 Tekijät & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Heikki Rönkkö

KL 2 • UDK 2

ISBN 978-952-345-335-7

Painopaikka: Drukätava, 2025

Sisällys

- Johdanto: Mistä puhumme, kun puhumme uskonnosta? 7**
Titus Hjelm, Petra Kuivala & Martin Ubani
- 1 Riittääkö usko uskonnoksi?
Aineellisuuden ja eletyn uskonnon näkökulma uskoon 15**
Minna Opas
- 2 Mielessä, kielessä vai kokemuksessa?
Systemaattisen teologian puheita uskonnosta 24**
Risto Saarinen
- 3 Uskonto filosofian tutkimuskohteena. Viisi mallia. 35**
Aku Visala
- 4 Mitä hyötyä on olla uskonto? Uskonto luokittelukiistana . . 48**
Teemu Taira
- 5 Kerronnan katveikot. Uskonto, historia ja valta
suomalaisten narratiivien rakennusaineina. 61**
Petra Kuivala
- 6 ”Meidän suomalainen evankelinen kirkkomme”.
Kansankirkko historiakerronnan ytimenä 72**
Ilkka Huhta
- 7 Uskonto sukupuolittuneena ilmiönä.
Teologisia näkökulmia 87**
Elina Vuola
- 8 Uskonto yhteiskunnallisissa jännitteissä.
Politiikantutkimuksellisia lähtökohtia uskontojen
tutkimukseen 96**
Aini Linjakumpu
- 9 Usko, tieto ja valta. Sosiologinen näkökulma 108**
Ali Qadir

10	Kirkko hyvinvointiyhteiskunnassa. Köyhäinhoidosta hyväntekeväisyystalouteen.	118
	<i>Anna Sofia Salonen & Marjukka Laiho</i>	
11	Digitaalinen uskonto. Teknologiset murrokset uskonnon muutosten katalyyttinä	128
	<i>Katja Valaskivi & Johanna Sumiala</i>	
12	Tunnustuksellisuus ja pakko. Uskonto kouluopetuksessa .	136
	<i>Martin Ubani</i>	
13	Uskonto kauneuden järjestelmänä. Idän kirkon näkökulma.	148
	<i>Serafim Seppälä</i>	
14	Ymmärtämisestä kokemiseen. Ruumiillisuuden paluu luterilaiseen liturgiaan	164
	<i>Sini Hulmi</i>	
15	Uskonto psykologisena ilmiönä. Lajin- ja yksilönkehitys muovaavat uskomuksia	173
	<i>Teemu Pauha & Antti Räsänen</i>	
16	Inhimillisesti sidoksinen jumalapuhe. Heprealaisen Raamatun jumalakuvittelu	183
	<i>Jutta Jokiranta</i>	
17	Uskonnoton Jeesus. Uusi näkökulma vertauksiin haastaa perinteiset tulkinnat.	199
	<i>Lauri Thurén</i>	
	Epilogi: Uskonnon monet merkitykset. Oivalluksia tutkimuksesta käytäntöön?	211
	<i>Titus Hjelm, Martin Ubani & Petra Kuivala</i>	
	Viitteet ja kirjallisuus.	220
	Kirjoittajat.	266
	Kiitokset.	276